

196. ÍRÁS

JÉZUS HITE

JÉZUSNAK magasztos és őszinte hite volt Istenben. Megtapasztalta a halandói lét mindennapos viszonyosságait, de vallási értelemben sohasem kételkedett az Isten óvó felügyeletének és iránymutatásának bizonyosságában. Az ő hite az isteni jelenlétnek, a benne lakozó Igazító tevékenységének a felismeréséből született. Az ő hite nem volt sem hagyományelvű, sem merőben értelmi; hanem teljes mértékben személyes és tisztán szellemi.

² Az emberi Jézus Istent szentnek, pártatlannak és nagyknak, valamint igaznak, szépnek és jónak látta. Mind ezen isteniségi sajátosságokat az elméjében úgy összpontosította, mint a „mennyei Atya akaratát.” Jézus Istene egyszerre volt „Izrael Szentje” és „Az élő és szerető Atya a mennyben.” Az Isten mint Atya felfogás Jézusnál nem erendően volt jelen, az eszmét azzal dicsőítette meg, hogy magasztos tapasztalássá emelte, így téve új kinyilatkoztatást az Istenről, valamint hirdette, hogy minden halandó teremtmény a szeretet ezen Atyjának gyermeke, ők az Isten fiai.

³ Jézus nem úgy ragaszkodott az Istenben való hithez, mint egy egész világgal szemben álló, ezen ellenséges és bűnös világgal halálos harcot vívó lélek tette volna; nem kizárólag azért folyamodott a hithez, hogy vigaszt nyerjen a nehézségek közepette vagy megnyugváshoz jusson az elrettentő kétségbeesésben; nála a hit nem pusztán megtévesztő ellentételezés volt az élet kellemetlen tapasztalatairól és fájdalmairól. A halandó lét minden természetes nehézsége és múlandó ellentmondása közepette, hit révén, a mennyei Atya közvetlen jelenlétében tapasztalta meg az Istenben való legfelsőbb és feltétlen bizalom nyugalmát és érezte át az élet csodálatos, megélnékvitő erejét. És e diadalmas hit a tényleges szellemi előrehaladás élő megtapasztalása volt. Jézus komoly hozzájárulása az emberi tapasztalás értékeihez nem az volt, hogy oly sok új eszmét nyilatkoztatott ki a mennyei Atyáról, hanem az, hogy oly nagyszemélyesen és emberien mutatta meg az Istenben való élő hit új és felsőbbrendű fajtáját. Az Isten e világegyetem egyetlen másik világán sem vált semelyik halandó életében olyan élő valósággá, mint a názáreti Jézus emberi tapasztalásában.

⁴ A Mester Urantián megélt életében a helyi teremtményeknek ez és minden más világa is egy új és felsőbbrendű fajta vallást fedez fel, egy olyan vallást, mely az Egyetemes Atyával való személyes szellemi kapcsolaton alapul, és amelynek érvényét egyedül az igaz személyes tapasztalás legfelsőbb szintű felhatalmazása biztosítja. Jézus ezen élő hite nem ködös elmélkedés és több volt, mint értelmi gondolkodás.

⁵ Az istentan rögzítheti, alakíthatja, meghatározhatja és elvszerűsítheti a hitet, de Jézus emberi életében a hit személyes, élő, eredeti, önkéntelen és tisztán szellemi volt. E hit nem hagyománytisztelet volt, és nem is tisztán értelmi meggyőződés, melyet szent hitvallásként tartott volna meg, hanem olyan magasztos tapasztalás és olyan mély meggyőződés volt, mely *biztosan tartotta őt*. Az ő hite oly valós és mindent magába foglaló volt, amely tökéletesen félresöpört mindenféle szellemi kétséget és eredményesen megszüntetett minden ellentétes vágyat. Semmi sem tudta letépni őt e lángoló, magasztos és tántoríthatatlan hit szellemi horgonyáról. Még a nyilvánvaló vereség idején vagy a csalódás és a fenyegető kétségbeesés fájdalmi közepette is higgadtan állt az isteni jelenlétben, félelem nélkül és a szellemi legyőzhetetlenség teljes tudatában. Jézus a rendíthetetlen hit birtoklásából eredően éltető bizonyosságot élvezett, és a megpróbáltatást hozó egyes élethelyzetekben mindig feltétlen hűséget mutatott az Atya akaratára. És e fenséges hitétől még a méltatlan halál kegyetlen és közvetlen fenyegetése sem tántorította el.

⁶ Egy vallási lángelmében az erős szellemi hit nagyon sok esetben közvetlenül vészes megszállottsághoz, a vallásos én túlhangsúlyozásához vezet, de Jézusnál nem ez volt a helyzet. Őrá a rendkívüli hite és szellemi előrehaladása azért nem volt kedvezőtlen hatással a gyakorlati életben, mert ez a szellemi felmagasztalás az Istennel való személyes tapasztalásának teljesen akaratlan és önkéntelen lélek kifejeződése volt.

⁷ Jézus a mindent felülmúló és elvehetetlen szellemi hitében sohasem vált elvakulttá, mert e hit nem próbált meg elszakadni Jézusnak a társadalmi, gazdasági és erkölcsi élethelyzetek hétköznapi gyakorlatára vonatkozó, értelmileg kiegyensúlyozott értékítéleteitől. Az Ember Fia ragyogóan egyesített emberi személyiség volt; tökéletességgel felruházott isteni lény; aki kiválóan összehangolt és egyesített emberi és isteni lényként a földön egyetlen személyiségként működik. A Mester mindig összehangolta a lélek hitét a tapasztalás által edzett bölcsesség-értékelő képességével. A személyes hit, a szellemi remény és az erkölcsi odaadás mindig és kölcsönösen összefüggött egymással, mégpedig egy olyan pártatlan vallási egységben, mely a személyes tisztelőben, a családszeretletben, a vallási kötelességben, a társadalmi elkötelezettségben és a gazdasági szükségszerűségben megnyilvánuló emberi hűség valóságának és szentségének szenvedélyes felismerésével alkotott szerves egységet.

⁸ Jézus hite minden, az Isten országában megtalálha-

tó szellemértéket megjelenített; ezért mondta, „Először a mennyországot keressétek.” Jézus látta, hogy az ország haladó és eszményi közössége az „Isten akarata” meglátásán és teljesítésén alapul. A tanítványainak tanított ima lényege az volt, hogy „Jöjjön el a te országod; a te akaratod legyen meg.” Miután úgy fogta fel az országot, mint amely az Isten akaratából áll, magát az ország bámulatos önzetlenséggel és határtalan lelkesedéssel való megteremtése ügyének szentelte. De a komoly küldetésében és a rendkívüli élete alatt sohasem mutatkozott meg sem a megszállott ember dühe, sem a vallási önzés felületes üresege.

⁹ A Mester egész életét következetesen meghatározta az élő hit, a magasztos vallásos tapasztalás. Ez a szellemi beállítottság teljes mértékben uralta a gondolkodását és az érzéseit, a hitéletét és az imádkozását, a tanítását és a szónoklatait. Az ilyen személyes hit a mennyei Atya útmutatása és védelme bizonyosságában, a fiú egyedi életében biztonságot és a szellem valóságában való elmélyülés lehetőségét kölcsönzi. És mégis, az isteniséggel való szoros kapcsolat e nagyon mélyen gyökerező tudata ellenére, ez a galileai, az Isten galileaija, amikor Jó Tanítóként szólították, azonnal azt felelte, „Miért mondasz engem jónak?” Amikor ilyen kiváló önzetlenséggel szembesülünk, kezdjük érteni, hogy az Egyetemes Atya miként találta lehetségesnek, hogy oly teljes körűen mutassa meg magát neki, és hogy magát rajta keresztül nyilatkoztassa ki a teremtésrészek halandóinak.

¹⁰ Jézus a teremtésrész embereként minden felajánlás legnagyobbikát tette meg Istennek: a saját akaratát ajánlotta és szentelte az isteni akarat megcselekedése fenséges szolgálatának. Jézus mindig is és következetesen, teljesen az Atya akarata szerint értelmezte a vallást. Amikor a Mester létpályáját tanulmányozzátok az ima vagy a vallási élet bármely más sajátága vonatkozásában, ne sokat foglalkozzatok azzal, amit tanított, hanem inkább azzal, amit tett. Jézus sohasem vallási kötelességből imádkozott. Számára az ima a szellemi hozzáállás őszinte kifejezése, a lélekhűség kinyilvánítása, a személyes odaadás megmutatása, köszönetnyilvánítás, az érzelmi feszültség elkerülésének és az összeütközés kialakulásának megelőző eszköze, az értelem magasabb szintű működése, továbbá a vágy megnevesítésének, az erkölcsi döntés igazolásának, a gondolat gazdagításának, a felsőbb hajlamok teljes megerősítésének, a készítés szentesítésének, a nézőpont tisztázásának, a hit kinyilvánításának, a sajátakarát feltétlen alárendelésének, a bizakodás fenséges megerősítésének, a bátorság kinyilatkoztatásának, a felfedezés kimondásának, a legfelsőbb szintű odaadás megvallásának és a szentesítés érvényesítésének módja, illetve a nehézsé-

gekhez való alkalmazkodás eljárása volt, valamint az egyesített lélekerők nagyfokú mozgósítása annak érdekében, hogy ellenálljon minden emberi hajlamnak az önzőség, a rossz és a bűn irányában. Ilyen, magát imádságosan az Atyja akarata megcselekedésének szentelő életet élt és életét épp ilyen imával fejezte be diadalmasan. Az ő páratlan vallásos életének titka az Isten jelenlétének tudata volt; melyet értelmes imádkozás és őszinte istenimádat — az Istennel való töretlen közösség — által ért el, nem pedig vezettség, hangok, látomások vagy rendkívüli vallási szokások révén.

¹¹ Jézus földi életében a vallás élő tapasztalás volt, közvetlen és személyes elmozdulás a szellemi hódolattól a gyakorlatias pártatlanság felé. Jézus hite meghozta az isteni szellem érzékfeletti gyümölcsseit. Az ő hite nem éretlen és együgyű volt, mint egy gyermeké, de sok tekintetben hasonlított a gyermeki elme gyanútlan bizodalomához. Jézus sok szempontból úgy bízott Istenben, ahogy a gyermek bízik a szülőjében. Mélyen bízott a világegyetemben — éppen úgy, ahogy a gyermek bízik a szülői környezetében. Jézus őszinte hite a világegyetem alapvető jóságában nagyon sokban hasonlított arra, ahogy a gyermek bízik a földi környezetének biztonságosságában. Úgy bízott a mennyei Atyában, ahogy a gyermek számít a földi szülőjére, és az ő lángoló hite soha egy pillanatra sem kételkedett a mennyei Atya óvó felügyeletének bizonyosságában. Nem zavarták meg komolyabban félelmek, kétségek és kételkedések. Hitetlenség nem akadályozta az életének szabad és eredeti kifejeződését. Egy felnőtt ember rendíthetetlen és értelmes bátorságát egyesítette egy hívó gyermek őszinte és bizakodó derűlátásával. Hite a bizakodás olyan magasságaiba emelkedett, amely mentes volt a félelemtől.

¹² Jézus hite egy gyermek bizodalmanak tisztaságát érte el. Az ő hite oly abszolút és feltétlen lévén, érzékeny volt a lénytársaival való kapcsolat varázsára és a világegyetem csodáira. Az istenire irányuló bizalma oly teljes és oly biztos volt, hogy az a feltétlen személyes biztonság örömet és bizonyosságát eredményezte. Az ő vallásos tapasztalásában nem volt tétova tettetés. A felnőtt ember ezen óriási értelmében a gyermek hite a legfelsőbb módon uralkodott minden, a vallási tudattal kapcsolatos dologban. Nincs semmi különös abban, hogy egyszer azt mondta, „Hacsak nem válsz olyaná, mint egy kisgyermek, nem léphetsz be az országba.” Attól eltekintve, hogy Jézus hite *gyermeki* volt, az semmilyen értelemben nem volt *gyerekes*.

¹³ Jézus nem azt követeli a tanítványaitól, hogy higgyenek benne, hanem azt, hogy higgyenek *vele*, higgyenek az Isten szeretetének valóságában és teljes bizalommal fogadják el a mennyei Atyához fűződő fiúság bizonyosságának biztonságát. A Mester azt szeretné, hogy minden követő-

je teljesen osztozzon az ő érzékfeletti hitében. Jézus a legmeghatóbb módon arra készítette a követőit, hogy ne csak azt higgyék, *amit* ő hitt, hanem higgyenek úgy is, *ahogy* ő hitt. Ez a teljes jelentése az ő legfelsőbb követelményének, „Kövess.”

¹⁴ Jézus a földi életét egy nagy célnak szentelte — hogy az Atya akaratát megcselekedje, az emberi életet vallásosan és hit által élje meg. Jézus hite bizodalmas volt, olyan, mint egy gyermeké, de teljesen mentes volt az elbizakodottságtól. Határozott és férfias döntéseket hozott, bátran szembenézett számos csalódással, eltökélten leküzdött rendkívüli nehézségeket, és rendületlenül szembeállt a kötelesség rideg követelményeivel. Erős akaratot és kifogyhatatlan bizodalmat igényelt hinni abban, amit Jézus hitt és *ahogy* hitt.

1. JÉZUS — AZ EMBER

¹ Jézusnak az Atya akaratát és az ember szolgálata iránti odaadása több volt, mint halandói elhatározás és eltökélt emberi szándék; ő őszintén az ilyen, fenntartás nélküli szeretetadományozásnak szentelte magát. Függetlenül attól, hogy milyen óriási tény jelent Mihály főhatalma, nem szabad eltávolítanotok az emberi Jézust az emberektől. A Mester emberként és Istenként emelkedett magasra; ő az emberekhez tartozik; az emberek őhöz tartoznak. Milyen szerencsétlen dolog, amikor magát a vallást úgy félreértelmezik, hogy az emberi Jézust eltávolítják a küzdő halandóktól! A Krisztus emberségéről vagy istenségéről folytatott viták ne homályosítsák el azt a megmentő igazságot, hogy a názáreti Jézus olyan vallásos ember volt, aki hit révén érte el az Isten akaratának megismerését és megcselekedését; ő volt a legigazabbul vallásos ember, aki az Urantián valaha is élt.

² Megérett az idő arra, hogy az ember tanúja legyen annak, amint a tizenkilenc évszázad istentani hagyományai és vallási tantételei közepette az emberi Jézus jelképesen feltámad a halotti sírjából. A názáreti Jézust többé már nem szabad feláldozni, még a megdicsőült Krisztus nagyszerű felfogásáért sem. Milyen felemelő szolgálat lenne, ha ezen a kinyilatkoztatáson keresztül az Ember Fia kiszabadulna a hagyományelvű istentan sírjából, és az élő Jézusként lépne az ő nevét viselő egyház elé és minden más vallás elé is! A hívek keresztény közössége bizonyosan nem habozna ilyen hitbeli és életmódbeli igazodást véghezvinni, mely képessé tenné a Mester „követésére” azon való élet megmutatása által, mely az Atya akaratát megcselekedése tekintetében hithű odaadást, az ember önzetlen szolgálata esetében pedig elhivatottságot jelent. Félnéke a magukat keresztényeknek mondók attól, hogy leleplezzék a társadalmi tiszteletreméltóság és az önző gazda-

sági összhangtalanság önelégült és el nem hivatott közöségét? Fél-e az intézményesített kereszténység a hagyományos egyházi tekintély esetleges veszélybe sodrásától vagy esetleges lerombolásától, ha a galileai Jézus visszahelyeztetik a halandó emberek elméjébe és lelkébe, mint a személyes vallásos élet eszményképe? Valóban, a keresztény polgárosultság társadalmi újraalkalmazkodásai, gazdasági átalakulásai, erkölcsi megújulásai és vallási felülvizsgálatai gyökeresek és forradalmiak lennének, ha Jézus élő vallása hirtelenül kiszorítaná a helyéből a Jézusról szóló istentani vallást.

³ ¶ „Jézust követni” azt jelenti, hogy az ember személyesen is osztozik az ő vallásos hitében és belép a Mesternek az emberért végzett önzetlen szolgálat jellemezte élete szellemébe. Az emberi életben az egyik legfontosabb dolog az, hogy az ember kitalálja, hogy Jézus mit hitt, felfedezze az ő eszményképeit és törekedjen az ő felmagasztalt életcéljának elérésére. Minden emberi tudás közül az bír a legnagyobb értékkel, hogy az ember megismerje Jézus valósi életét és hogy miként élte azt.

⁴ Az egyszerű emberek örömmel hallgatták Jézust, és ismét válaszolni fognak az ő elhivatott, vallásos készletét mutató, őszinte emberi életének bemutatására, ha ezek az igazságok megint hirdettetni fognak a világnak. Az emberek azért hallgatták őt örömmel, mert egy volt közülük, egy szerény, avatatlan ember; a világ legnagyobb vallási tanítója valóban nem volt képzett tanító.

⁵ Az ország híveinek nem szabadna célul tűzniük Jézus hűség testben eltöltött külsődleges életének szó szerint való utánzását, inkább a hitében kellene osztozniuk; bízniuk Istenben, ahogy ő bízott Istenben és hinni az emberekben, ahogy ő hitt az emberekben. Jézus sohasem vitakozott sem az Isten atyaságáról, sem az emberek közötti testvériségről; ő az élő szemléltetése volt az egyiknek és mélységes megmutatása a másiknak.

⁶ Éppen úgy, ahogy az embereknek az emberi tudatosságtól az isteni felismerésig kell fejlődniük, úgy emelkedett Jézus az emberi természettől az Isten természetének tudatáig. És a Mester az emberitől az isteniig tartó eme nagy felemelkedést a halandói értelme hitének és a benne lakozó Igazító működésének közös teljesítménye révén érte el. Az isteni teljesség elérésének tényszerű felismerését (miközben mindvégig teljesen tudatában volt az emberi lény valóságának) az istenivé lényegülés hitbeli tudatosulásának hét fejlődési szakasza kísérte. Az önmaga fokozatos kiteljesítésének e szakaszait a Mester alászállási tapasztalásában a következő rendkívüli események határolták el:

⁷ 1. A Gondolatigazító megérkezése.

⁸ 2. Immanuel hírnöke, aki Jeruzsálemben jelent meg neki, amikor a Mester nagyjából tizenkét éves volt.

⁹ 3. A megkeresztelését kísérő megnyilatkozások.

¹⁰ 4. Az Átlényegülés hegyén átélt tapasztalások.

¹¹ 5. A morontia feltámadás.

¹² 6. A szellemi felemelkedés.

¹³ 7. A paradicsomi Atya általi végleges befogadása, a világegyeteme feletti korlátlan főhatalom adományozása.

2. JÉZUS VALLÁSA

¹ Egy napon a keresztény egyházban zajló újjászervezés elég mélyre hatol ahhoz, hogy visszavezessen Jézusnak, a hitünk szerzőjének és teljesítőjének hamisítatlan vallási tanításaihoz. *Hirdethettek* vallást *Jézusról*, de okvetlenül *Jézusnak* a vallását kell *élnetek*. A pünkösdi lelkesültségében Péter akaratlanul is életre hívott egy új vallást, a feltámadt és megdicsőült Krisztus vallását. Pál apostol később átalakította ezt az új örömhírt a kereszténységgé, egy olyan vallássá, melyben a saját istentani nézeteit és Jézussal kapcsolatban a damaszkuszi úton szerzett *személyes élményét* testesíti meg. Az országról szóló örömhír a galileai Jézus személyes vallásos tapasztalásán alapul; a kereszténység csaknem kizárólag Pál apostol személyes vallási élményén alapul. Az Újszövetséget csaknem teljes egészében nem Jézus jelentős és ösztönző vallási életének, hanem a Pál-féle vallási élmény ismertetésének és az ő személyes meggyőződése bemutatásának szentelik. E kijelentés alól említésre méltó kivétel — eltekintve a Máté, Márk és Lukács szerinti örömhír bizonyos részeitől — a héberekhez címzett írás és Jakab levele. Az írásában még Péter is csak egyszer tért vissza a Mestere személyes vallási életéhez. Az Újszövetség nagyszerű keresztény írás, de csak szerényen jézusi.

² Jézus a húsvér testben élt élete során komoly vallásos gyarapodást mutat — az áhítat és az emberi hódolat kezdeti eszméitől, a személyes szellemi közösség évein keresztül egészen addig, míg végül eljutott az Atyával való egysége tudatának fejlett és magasztos szintjére. És így, egy rövid életben, Jézus átesett a vallásos szellemi fejlődés ama tapasztalásán, melyet az ember a földön kezd meg és rendszerint csak azt követően él át a maga teljességében, hogy hosszú időt eltöltött a paradicsomi előtti létpálya egymást követő szintjeinek szellemi felkészítő tanhelyein. Jézus a személyes vallásos tapasztalás hit-bizonyosságainak egy tisztán emberi tudatától fejlődött azokig a fenséges szellemi magasságokig, ahol határozottan felismerte az isteni természetét, valamint addig, hogy tudatosulhatott benne az Egyetemes Atyával való szoros közösség egy világegyetem irányításában. A halandói függőség ama

szerény rendjétől indulva fejlődött — mely arra sarkallta, hogy önkéntelenül is azt mondja az őt Jó Tanítónak nevezőnek, „Miért hívsz engem jónak? Senki sem jó, csak az Isten,” — az elért isteniség azon magasztos tudatára, mely annak kimondására bírta, „Ki vádol bűnnel engem közületek?” És ez a fokozatos felemelkedés az emberitől az istenihez kizárólag halandói teljesítmény volt. És amikor így elérte az isteniséget, ő még mindig ugyanaz az emberi Jézus volt, az Ember Fia és az Isten Fia.

³ Márk, Máté és Lukács megőriz valamennyit az emberi Jézus képéből, amint éppen nagyszerű küzdelmét vívja azért, hogy megbizonyosodjék az isteni akarat felől és meg is cselekedje azt az akaratot. János a győzelmes Jézusról alkot képet, amint az isteniség teljes tudatában járt a földön. A Mester életét tanulmányozók nagy tévedése az, hogy némelyek teljesen emberinek fogták fel őt, míg mások kizárólag isteniként gondoltak rá. Ő a teljes tapasztalásában igazán emberi és isteni volt, és még most is az.

⁴ A legnagyobb hibát azonban ott követték el, hogy míg az emberi Jézusról úgy gondolták, hogy vallása *van*, az isteni Jézus (Krisztus) csaknem egy éjszaka alatt vallásá lett. Pál kereszténysége biztosította az isteni Krisztus imádását, de csaknem teljesen szem elől tévesztette a Galileából való, vitézül küzdő emberi Jézust, aki a személyes vallásos hitének bátorsága és a benne lakozó Igazító hősiessége révén emelkedett fel az emberi lényének alacsony szintjeiről odáig, hogy az isteniséggel egygyé váljon, s így azzá az új és élő úttá legyen, mely által minden halandó felemelkedhet az emberiségről az isteniségre. A halandók a szellemisség minden szakaszában és minden világon megtalálhatják Jézus személyes életében azt, ami erőt ad nekik és ösztönzi őket, amint a legalsó szellemszintekről felfelé fejlődve eljutnak a legfelsőbb isteni értékekig, eljutnak a minden személyes vallásos tapasztalás kezdetétől a végéig.

⁵ Az Újszövetség megírása idején nem csak hogy igen mélyen hittek a feltámadt Krisztus isteniségében, hanem odaadóan és őszintén hittek az ő közeli visszatérésében is, hogy a földön kiteljesíti a mennyországot. Az Úr azonnali visszatérésébe vetett ezen erős hitnek sok köze volt ahhoz, hogy hajlamosak voltak kihagyni a feljegyzésből azokat a hivatkozásokat, melyek a Mester tisztán emberi tapasztalásait és sajátosságait mutatták be. Az egész keresztény mozgalom eltávolodott a názareti Jézus emberi képétől a feltámadt Krisztus, a megdicsőült és rövidesen visszatérő Úr Jézus Krisztus felmagasztalásának irányába.

⁶ ¶ Jézus az Isten akarata megcselekedésében és az emberi testvériség szolgálatában való személyes tapasztalatszerzés vallását alapította meg; Pál olyan vallást alapított, amelyben a megdicsőült Jézus vált az imádat tárgyává és a testvériség az isteni Krisztusban hívó társakból állt. Jézus

alászállásában e két felfogás magyában megvolt az ő isteni-emberi életében, és tényleg sajnálatos, hogy a követői nem egy olyan egyesített vallást teremtettek, mely kellően elismerhette volna a Mesternek mind az emberi, mind az isteni természetét, minthogy azok elválaszthatatlanul össze voltak kötve a földi életében és oly dicsőségesen meg is jelentek az országról szóló eredeti örömhírben.

⁷ Jézus némely erősebb kijelentése nem rázna meg és nem kavarna fel titeket, ha emlékeznétek arra, hogy ő volt a világ legőszintébb és legodaadóbb vallási híve. Teljesen elhivatott halandó volt, feltétlenül az Atyja akarata megcselekedésének szentelte magát. Az ő látszólag kemény kijelentései közül sok inkább volt a hit személyes megvallása és az odaadás fogadalma, mintsem a követőinek szóló parancs. És éppen ezen egycélúság és önzetlen odaadás volt az, amely képessé tette arra, hogy ilyen rendkívüli haladást érjen el az emberi elme meghódításában egy rövid élet alatt. Az ő számos nyilatkozatát úgy kell tekinteni, mint annak megvallását, hogy mit követelt meg magától, mintsem hogy mit igényelt az ő összes követőjétől. Az ország ügye iránti odaadásában Jézus felégetett minden hivatást maga mögött; feláldozott mindent, ami az Atyja akaratának megcselekedését akadályozta.

⁸ Jézus azért áldotta a szegényeket, mert ők rendszerint egyenesek és jámborok voltak; azért marasztalta el a gazdagokat, mert ők rendszerint feslettek és vallástalanok voltak. Ugyanúgy elítélte volna a vallástalan nincstelent és dicsérte volna az elhivatott és istenimádó jómódút.

⁹ Jézus arra ösztönözte az embereket, hogy érezzék ott-hon magukat a világban; megszabadította őket a tabu rabszolgaságától és megtanította nekik, hogy a világ nem alapvetően rossz. Ő nem arra vágyott, hogy elmeneküljön a földi életéből; teljesen elsajátította egy olyan módszert, mellyel elfogadhatóan megcselekedte az Atya akaratát, amíg a húsvér testben tartózkodott. Eseményelvű vallási életet élt egy valóságos világ kellős közepén. Jézus nem osztozott Pálnak az emberiségre vonatkozó borúlátó nézetében. A Mester úgy tekintett az emberekre, mint az Isten fiaira és nagyszerű és örökkévaló jövőt látott azok esetében, akik a továbbélést választották. Ő nem erkölcsi szkeptikus volt; az embert igenlő felfogásban szemlélte, nem pedig nemlegesben. A legtöbb embert inkább gyengének, mintsem gonosznak látta, inkább zavartnak, mintsem romlottnak. De függetlenül a helyzetüktől, ők mindannyian az Isten gyermekei és az ő testvérei.

¹⁰ Azt tanította az embereknek, hogy tulajdonítsanak nagy értéket maguknak az időben és az örökkévalóságban. E nagyra értékelés következtében, melyet Jézus az emberek esetében mutatott, hajlandó volt teljesen odaadni magát az emberiség lankadatlan szolgálatában. És a véges-

nek ez a végtelen értékelése volt az, ami az aranszabályt alapvető tényezővé tette a vallásában. Milyen halandó esetében maradhatna is el a felemeltetés annak eredményeképp, hogy Jézusnak ily rendkívüli hite van benne?

¹¹ Jézus nem ajánlott szabályokat a társadalmi haladáshoz; az övé vallási küldetés volt, és a vallás kizárólagosan egyéni tapasztalás. A társadalom leghaladóbb teljesítményeként kitűzött végső cél sohasem remélheti, hogy meghaladja az Isten atyaságának felismerésén alapuló, emberek közötti jézusi testvériséget. Minden társadalmi előrehaladásra vonatkozó eszménykép csakis ezen isteni ország eljövetele által valósulhat meg.

3. A VALLÁS FELSŐSÉGE

¹ A személyes, szellemi vallásos tapasztalás hatékony megoldást jelent a legtöbb halandói nehézségre; az minden emberi probléma eredményes válogatója, kiértékelője és igazítója. A vallás nem szünteti meg, illetőleg nem semmisíti meg az emberi problémákat, de eloszlatja, elnyeli, megvilágítja és meghaladja azokat. Az igaz vallás egyesíti a személyiséget a minden halandói követelményhez való eredményes alkalmazkodás érdekében. A vallásos hit — az emberben lakozó isteni jelenlét határozott vezetése — mindig képessé teszi az Istent ismerő embert ama szakadék áthidalására, mely az értelmi okszerű gondolkodás és a lélek azon határozott megerősítései között tátong, mely az Egyetemes Első Okot egyfelől úgy ismeri mint *Azt*, másfelől pedig úgy mint *Őt*, Jézus örömhírének mennyei Atyját, az emberi üdvözülés személyes Istenét.

² Az egyetemes valóságban csupán három elem van: tény, eszme és kapcsolat. A vallási tudat úgy azonosítja ezeket a valóságokat, mint tudomány, bölcelet és igazság. A bölcelet hajlana e tevékenységeket úgy szemlélni, mint értelem, bölcsesség és hit — vagyis mint fizikai valóság, értelmi valóság és szellemi valóság. E valóságokat mi szokás szerint úgy jelöljük, mint dolog, jelentéstartalom és érték.

³ A valóság fokozatos megértése egyenértékű az Istenhez közelítéssel. Az Isten megtalálása, a valósággal való azonosság tudata egyenértékű az önkiteljesedés — öntelenség és önegészség — megtapasztalásával. A teljes valóság megtapasztalása az Isten teljes felismerését jelenti, az Isten megismerése megtapasztalásának véglegességét.

⁴ Az emberi élet teljességére vonatkozik, hogy az embert tény oktatja, bölcsesség nemesíti és vallásos hit menti meg — igazolja.

⁵ A fizikai bizonyosság a tudomány oktanában áll fenn; az erkölcsi bizonyosság az életfelfogás bölcsességében; a szellemi bizonyosság pedig az igaz vallásos tapasztalás igazságában.

⁶ Az ember elméje azért érheti el a szellemi rálátás magas szintjeit és az értékek isteniségének megfelelő szféráit, mert nem teljesen anyagi. Az ember elméjében van egy szellemi mag — az isteni jelenlét Igazítója. Az emberi elmében ott lévő szellemjelenlétre három külön bizonyíték van:

⁷ 1. Az emberbaráti közösség — szeretet. A tisztán állati elme lehet társas az önvédelemben, de csakis a szellem-segítette értelem önzetlenül emberbaráti és fenntartás nélkül szeretetteljes.

⁸ ¶ 2. A világegyetem értelmezése — bölcsesség. Csak a szellem-segítette elme képes megérteni azt, hogy a világegyetem barátságos az egyénnel.

⁹ ¶ 3. Az élet szellemi kiértékelése — istenimádat. Csak a szellem-segítette ember képes felfogni az isteni jelenlétet és arra törekedni, hogy teljesebb tapasztalásra legyen szert az isteniség ezen ízelítőjében és ízelítőjével.

¹⁰ ¶ Az emberi elme nem teremt valódi értékeket; az emberi tapasztalás nem eredményez világegyetemi látásmódot. A rálátást, az erkölcsi értékek felismerését és a szellemi jelentéstartalmak megkülönböztetését illetően minden, amit az emberi elme tehet az, hogy felfedez, felismer, értelmez és *választ*.

¹¹ A halandói elme a világegyetem erkölcsi értékeire három alapvető megítélés, illetőleg választás gyakorlása révén tehet szert értelmileg:

¹² 1. Ön-megítélés — erkölcsi választás.

¹³ 2. Társas-megítélés — erkölcstani választás.

¹⁴ 3. Isten-megítélés — vallási választás.

¹⁵ ¶ Látszik tehát, hogy minden emberi előrehaladás e három területre vonatkozó együttes *kinyilatkoztatás fejlődési* útján érhető el.

¹⁶ Ha az emberben nem lakozna egy isteni szerető, akkor az ember nem tudna önzetlenül és szellemileg szeretni. Ha az elmében nem élne egy fordító, akkor az ember nem tudná igazán megérteni a világegyetem egységét. Ha az embernél nem lakozna egy kiértékelő, akkor sehogy sem tudna erkölcsi értékeket tisztelni és szellemi jelentéstartalmakat elismerni. És ez a szerető magából a végtelen szeretet forrásából származik; ez a fordító része az Egyetemes Egységnek; ez a kiértékelő az isteni és örök valóság minden abszolút értéke Középpontjának és Forrásának gyermeke.

¹⁷ A vallási jelentéstartalom melletti erkölcsi ítéletalkotás — a szellemi rálátás — maga után vonja az egyén választását a jó és a rossz, az igazság és a vétkek, az anyagi és a szellemi, az emberi és az isteni, az idő és az örökkévalóság között. Az emberi továbbélés nagymértékben függ attól, hogy az emberi sajátakarát mennyire szentelődik azon

értékek választásának, melyeket ez a szellem-érték válogató — az emberben lakozó fordító és egyesítő — kiválasztott. A személyes vallásos tapasztalás két szakaszban nyilvánul meg: az emberi elme felfedezése és a benne lakozó isteni szellem kinyilatkoztatása által. A túlzott álokoskodás miatt vagy a magukat vallási híveknek mondók vallástalan viselkedésének eredményeként egy ember vagy akár egy emberi nemzedék is dönthet úgy, hogy felhagy a benne lakozó Isten felfedezésére irányuló erőfeszítéssel; elmulaszthatják a fejlődést az isteni kinyilatkoztatásban és elmulaszthatják az isteni kinyilatkoztatás elérését. Ám a szellemi fejlődés nélküliség ilyen beállítottságai a bennük lakozó Gondolatigazító jelenléte és befolyása miatt nem maradhatnak fenn sokáig.

¹⁸ E benső isteni valóság mély megtapasztalása mindörökké meghaladja a fizikai tudományok durva, anyagelvű eljárását. Szellemi örömet nem tudtok görcső alá tenni; a szeretet súlyát nem mérhetitek mérlegen; erkölcsi értékeket nem mérhettek meg; és a szellemi istenimádat minőségét sem becsülhetitek meg.

¹⁹ A hébereknek komoly erkölcsi vallásuk volt; a görögök szépségvallást alakítottak ki; Pál és a vele együtt küzdők hiten, reményen és irgalmasságon alapuló vallást hoztak létre. Jézus szeretetvallást nyilatkoztatott ki és példázott: ami biztonság, öröm és meglegedettség az Atya szeretetében, s amely azt követően jön el, hogy az ember megszítja e szeretetet az emberi testvériség szolgálata során.

²⁰ Amikor megfontolt erkölcsi döntést hoz az ember, nyomban megtapasztalja a lelke új isteni megszállását. Az erkölcsi választás a vallás része, mely késztetés a külső körülményekre adandó belső válaszra. De az ilyen valódi vallás nem tisztán személyes élmény. Annak az egyénnek a teljes alanyiságát meghatározza, aki értelmesen és szakszerűen, tárgyilagos választ ad a világegyetemmel és annak Alkotójával kapcsolatban.

²¹ A szeretni és szeretve lenni nagyszerű és érzékszerven túli élménye attól még nem csak egy lelki káprázat, hogy oly tisztán személyes. A halandó lényekkel társuló, igazán isteni és tényleges valóság, vagyis a Gondolatigazító, az emberi megfigyelés számára kizárólagosan személyes jelenségként működik. Az ember a legfelsőbb tárgyas valósággal, Istennel, csakis az ő megismerésének, imádásának és a hozzá fűződő fiúi viszony felismerésének tisztán személyes megtapasztalásán keresztül teremt kapcsolatot.

²² Az igaz vallásos istenimádat nem az önámítás hasztalan magánbeszéde. Az istenimádás személyes közösség azzal, amely istenmód valós, azzal, amely maga a valóság forrása. Az ember az istenimádás révén a jobbá válásra törekszik, s ezáltal végül eléri a *legjobbat*.

²³ Az igazság, a szépség és a jóság eszményítése és megkísérelt szolgálata nem helyettesíti az igaz vallásos tapasztalást — a szellemi valóságot. A lélektan és az eszményelvűség nem egyenértékű a vallási valósággal. Az emberi értelem kivetülései valóban létrehozhatnak hamis isteneket — isteneket az ember képére — de az igazi Isten-tudat nem ilyen eredetű. Az Isten-tudat a bensőben lévő szellemen lakozik. Az ember sok vallási rendszere származik az emberi értelem kifejeződéseiből, az Isten-tudat azonban nem szükségképpen képezi részét a vallási rabszolgaság e torz rendszereinek.

²⁴ Az Isten nem pusztán az ember eszményelvűségének találmánya; éppen hogy ő a forrása minden ilyen állatfeletti rálátásnak és értéknek. Az Isten nem valamiféle feltetés, melyet az igazságról, a szépségről és a jóságról alkotott emberi fogalmak egyesítésére alakítottak ki; ő a szeretet személyisége, akiből mindeme világegyetemi megnyilvánulások származnak. Az ember világának igazságát, szépségét és jóságát a paradicsomi valóságok felé emelkedő halandók tapasztalásának egyre erősödő szellemlényegűsége egyesíti. Az igazság, a szépség és a jóság egysége csak az Istent ismerő személyiség szellemi tapasztalásában ismerhető fel.

²⁵ Az erkölcsiség lényeges, előzetesen létező talaja a személyes Isten-tudatnak, az Igazító benső jelenléte személyes felismerésének, azonban nem az ilyen erkölcsiség a forrása a vallásos tapasztalásnak és az ebből fakadó szellemi rálátásnak. Az erkölcsi természet állatfeletti, de szellemalatti. Az erkölcsiség egyenértékű a kötelesség elismerésével, a helyes és a helytelen létezésének felismerésével. Az erkölcs sávja úgy ékelődik az állati és az emberi fajtájú elme közé, ahogy a morontia működik a személyiségelnyelés anyagi és szellemi szférái között.

²⁶ Az evolúciós elme képes felfedezni törvényt, erkölcsöt és erkölcsant; az adományozott szellem, az emberben lakozó Igazító azonban kinyilatkoztatja a fejlődő emberi elmének a törvényhozót, az Atya-forrását mindannak, ami igaz, szép és jó; és az ilyen megvilágosodott embernek már olyan vallása van és szellemi értelemben úgy fel van szerelkezve, hogy képes megkezdeni az Isten hosszú és kalandos megkeresését.

²⁷ Az erkölcsiség nem szükségképpen szellemi; lehet teljesen és tisztán emberi, jóllehet az igazi vallás minden erkölcsi értéket fokoz, azokat több jelentéstartalommal tölti meg. A vallás nélküli erkölcsiség nem mutat végleges jóságot és nem gondoskodik még a saját erkölcsi értékeinek túléléséről sem. A vallás gondoskodik mindannak a fokozásáról, megdicsőítéséről és biztos túléléséről, amit az erkölcsiség felismer és elfogad.

²⁸ A vallás a tudomány, a művészet, a bölcsélet, az erkölcsant és az erkölcsök felett áll, de nem független azoktól. Azok mind feloldhatatlanul kölcsönös kapcsolatban vannak egymással a személyes és társas emberi tapasztalásban. A vallás az ember legfelsőbb tapasztalása a halandói természetben, a véges nyelv azonban örökre lehetetlenné teszi az istentant számára, hogy megfelelően leírja az igazi vallásos élményt.

²⁹ ¶ A vallási rálátás olyan erővel rendelkezik, amely képes a vereséget felsőbb vágyakká és új elhatározásokká alakítani. A szeretet az ember által igénybe vehető legnagyobb készítés a világegyetemi felemelkedés során. De az igazságtól, szépségtől és jóságtól megfosztott szeretet csak érzés, bölcséleti torzítás, lelki káprázat, szellemi ámitás. A szeretetnek mindig újra kell értelmeződnie a morontia- és a szellemfejlődés egymást követő szintjein.

³⁰ ¶ A művészet az ember azon kísérletéből származik, hogy a vágyott szépség érdekében elmeneküljön az anyagi környezetéből; egy nagyvonalú tett a morontia szint irányában. A tudomány az ember azon igyekezete, hogy megoldja az anyagi világegyetem látszólagos rejtélyeit. A bölcsélet az embernek az emberi tapasztalás egyesítésére tett kísérlete. A vallás az ember legnagyobb cselekedete, az ő nagyszerű törekvése a végleges valóság megragadására, az ő elszántsága arra, hogy megtalálja Istent és olyan legyen, mint ő.

³¹ ¶ A vallásos tapasztalás területén a szellemi lehetőség magvábanvaló valóság. Az ember előremutató szellemi készítése nem lelki káprázat. Az ember ábrándozása a világegyetemről talán nem mindenben tényszerű, viszont nagyon is sok benne az igazság.

³² Egyes emberek élete túl nagyszerű és túl nemes a tisztán sikerkereső működés szintjére való alászálláshoz. Az állatnak alkalmazkodnia kell a környezethez, de a vallásos ember meghaladja a környezetét, mert az isteni szeretetre való rálátás által megkerüli a jelenlegi anyagi világ korlátait. E szeretetfogalom az ember lelkében előidézi az igazság, a szépség és a jóság megelégsére irányuló állatfeletti törekvést; és megtalálásukkor a befogadásukban dicsőül meg; eleped a vágytól, hogy megélje azokat, hogy igazat cselekedjen.

³³ Ne csüggedjete; az emberi evolúció még most is folyik, és az Isten kinyilatkoztatása a világnak Jézusban és Jézuson keresztül nem marad el.

³⁴ A mai ember előtt álló nagy kihívás az, hogy jobb kapcsolatot teremtsen az isteni Nevelővel, aki az emberi elmében lakozik. Az ember legnagyobb kalandja a hűség testben ama kiegyensúlyozott és józan törekvésben áll

fenn, hogy a kezdetleges lélektudat elmosódott területén keresztül lelkes erőfeszítéssel átlépje az öntudat határait annak érdekében, hogy elérje a szellemtudat határvidékét — kapcsolatot teremtsen az isteni jelenléttel. Az ilyen tapasztalás Isten-tudatot alkot, olyan tapasztalást, mely nagymértékben erősíti az Isten megismerésével kapcsolatos vallásos tapasztalás előzetesen létező igazságát. Az ilyen szellemtudat egyenértékű az Istennél való fiúi elismerés ténylegességének ismeretével. Egyébként pedig a fiúság bizonyossága a hit megtapasztalása.

³⁵ És az Isten-tudat egyenértékű a sajátlényeknek a világegyetemmel való egyesítésével a szellemi valóság legfel-

sőbb szintjein. Bármely értéknek csak a szellemtartalma maradandó. Még az is elkerülheti a megsemmisülést az emberi tapasztalásban, ami igaz, szép és jó. Ha az ember nem a továbbélést választja, akkor a szeretettől született és szolgálat által táplált valóságait a továbbélő Igazító őrzi meg. És mindeme dolgok részét képezik az Egyetemes Atyának. Az Atya élő szeretet, és az Atyának ez az élete az ő Fiaiban van. És az Atya szelleme az ő Fiainak fiaiban — a halandó emberekben — van. Végül is még mindig az Atya eszméje az Istenről alkotott legmagasabb rendű emberi felfogás.

* * *